

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52-31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28.

Kereszt és feltámadás.

Irta: *Dr. Giesswein Sándor.*

Talán még soha nem tekintettek az emberek oly tisztelettel és áhitattal a Golgotha miszteriuma felé, mint a mai idők kálváriájáról. A világdramma közepette tekintetünk az isteni dráma színhelye felé száll, hogy az örjögő, önmagát emésztő kulturvilág számára onnan jöjjön a megváltás és irgalom, s hogy a szeretet nagy áldozata tépje ki az emberek szívéből a gyűlölködés magvait.

A keresztfán az isteni szeretet eleget tett Isten igazságosságának a bűnös emberi nem megváltására. De újabb időben sokszor hallhatunk demagóg ajkáról a szeretetet kigúnyoló szót: «Nekünk nem kell szeretet, hanem csak igazságosság.» No hát most láthatjátok mi lesz a jogból és igazságosságból szeretet nélkül. A népek illetve mondjuk jobban az államok — közötti érintkezésben nem a krisztusi szeretet, hanem a szent önzés volt az irányadó. Így pedig nem lehet igazságosságot teremteni. A szerajevói bomba és pisztoly csak egyike volt ama kalapácsütéseknek, melyekkel lassan és hosszantartó kínok között keresztre feszítették a nemzetközi jogot.

De azt mondta a föltámadott Krisztus a vele Emmauszba törekvő kislelkű tanítványoknak: «Ó balgatagok és késedelmes szívéek mindazok elhívésére, miket a próféták szólottak. Nem ezeket kellett-e szenvedni Krisztusnak és úgy menni be az ő dicsőségébe?»

Krisztus az emberiségért, az egész emberiségért, faj és nemzeti különbség nélkül szenvedett, hogy az embereket Isten fiaivá és így testvérekké tegye. Az emberiség ma a saját bűneiért lakol, mert egészében, mint nemzetek és államok, nem törődött azzal, hogy Isten gyermekei vagyunk. A föld szülőtteinek mondták az embert s a föld, ahol minden csak kavargó és küzd, nem ismer se szeretetet se igazságosságot és jogot. Ha ezt akarjátok, nézzetek a keresztfára, onnan kérjétek, esdve kérjétek segítséget és Jézussal együtt föltámad az ő lelketől

vezérelt jogrend és igazságosság; az ő isteni ereje előtt porba hullanak a fegyverek, miként a szent sírt őrző katonáké.

Jó gondolata támadt a budapesti Szent Alajos-társaságnak, hogy ha a fegyverek pusztító munkájukat elvégezték, ha Jézus csendet parancsol a háborgó hullámoknak, akkor hát építsünk Budapesten egy Béketemplomot, ahol az emberek állandóan imádkozzanak azért, hogy a Jézus szeretetéből fakadó igazságosság tegye az embereket igazi testvérekké és soha se irtsák egymást többé ily borzalmas módon. Imádkoztunk mi gyermeki szívvel és benső áhitattal a tartós béke mennyei adományáért? Ki mondhatja ezt el magáról?

A nemzetek közönyössége volt az oka annak, hogy Európa művelt népeinek ezt a kálváriát meg kellett járnia. Meddig tart még? Mindaddig, míg Krisztus szeretete s vele az igazságosság szelleme föl nem támad. Azért emeljük szívünket az ég felé, hogy a Krisztus szeretetének erejével föltámadjon minden, ami igaztalanul keresztre van feszítve!

Tanítsunk a szabadban!

Irta: *Szobolovszky János.*

A tavaszi enyhe idő, melynek nyomán virágok fakadnak, amely visszaesalja a költöző madarak ezreit; új erőt önt az emberbe.

Megújodva, felfrissülve dolgozik tovább. Teste, idegrendszeré szinte megfürdik a tavasz kellemes hatásaiban. Megérzi a gyermek is a tavasz kellemességét; kikiváncozik a szabadba, oda, ahová érdeklődése vezérli őt. Hisz a gyermek közelebb esik a természethez, mint a felnőtt. Az iskola édes-keveset törődik a gyermek eme érdeklődésével; a tavaszi idő nevelő, testet-lelket fejlesztő, nemesítő tényezőivel. Bent tesped a gyermek a padban; öntevékenysége béklyóba van verve. El van zárva a napsugártól; a himes mezőtől. Valóságos börtönben él; öröme elhervad; szíve fásulttá válik.

Az iskola holt anyaggal, üres szavakkal neveli a tanulót, melyek csak az ést csiszolják, az érzelmeiket pedig parlagon hagyják. Jusson eszünkbe a világ legnagyobb tanítómesterének: Krisztusnak tanítási

nevelési módszere s annak eszközei. Jézus tanítási terme *kiül a természet ölén volt*. Árnyas, fás, virágos ligetekben, mezőkön tanított, nevelt az Üdvözítő. Így nemcsak az ész, de a szív is megkapta a maga táplálékát. Tanításának tárgyait a természetből merítette. Hasonlatai örökszepséget s igazságot tartalmaznak magukban. Itt mutatott rá az *Isten tökéletességére*, mindenhatóságára, melyet a természetből merített. Megtanította az embereket a természet *nyitott könyvéből* olvasni s arra, hogy hogyan lehet és kell a *természetet szeretni s azt az egyéniség fejlesztésére, nemeshítésére fordítani*. A mai iskola elpartolt a természettől. A nevelés nem tökéletes. Helytelen utakon jár. *Mesterséges tényezői* nem elégségesek az ember nemeshítésére. Mert mindaz, ami mesterséges, *hibákkal* van fűszerezve. A természetben, a szabadban való tanítás igen alkalmas arra, hogy rámutassunk az Isten tökéletes voltára.

Jézus szavai szerint: Legyetek tökéletesek, mint a mennyei Atyátok! Erre kell törekednie a nevelésnek! Minden tanulóban rejlik a képesség, mely az egyszerű nevelés mellett a fejlődéshez, a tökéletességhez vezet. Pusztán a mesterséges tényezők nem alkalmasak erre a nevelésre. Ezeknek a természeti tényezőkből kell sarjdzaniok. Itt látjuk az Isten tökéletességét, amelyre törekednünk kell. A természet megtanítja az embert az Isten ismeretére. Különösen a *tavaszi idő alkalmas erre a művelésre*. A virágok szinompája, a madarak danája, a fakadó, zsendülő növény stb. mind-mind az Isten tökéletességét hirdetik. Tanítsunk tehát a szabadban! Erre nemcsak Jézus adott példát, hanem a szentek is. Hogy a katolikus vallás oly mély érzelmeken nyugszik; főleg ennek a nevelésnek köszönhető. Arra tehát, hogy nevelésünk maradandó nyomokat hagyjon a gyermek agyában és szívében; kövessük a legnagyobb tanítómesterünk: *Krisztus* példáját!

A háború és a népnevelő.

Irta: Kováts Alajos.

A mai nagy világegés roppant arányú forgatagában nemcsak hazánkban, de világszerte is, a háborúnak az iskolára való hatásait, az iskolának a háborúhoz való korszerű alkalmazkodását s a jövőre való készülődést taglalják a köznevelésen gondolkozók. És ez így van helyesen! Nekünk tanítóknak most minden egyéb általános, aprólékos részletkérdést félre kell tennünk. Mindkét szemünket azokra a tanulságokra kell irányítanunk, amiket a háború folyamán nyertünk: legmegfeszítettebb figyelmünket azok felé a feladatok felé kell fordítanunk, amik a háború után várnak majd ránk az iskola falai közt s azon túl is.

Egy tekintetben igen szerencsés helyzetben van a vallás-erkölcsös eszménytől vezetett magyar iskola népnevelője. Ő neki megvolt és megvan a nevelésben követendő irányeszméje: *az az eszme, amely felé eddig is habozás, ingadozás nélkül törekedett*. A vallás-erkölcsös alapon álló magyar népnevelőt a nagy földzengés zivatara, megpróbáltatásai, szenvedései, reményesei és örömei nemcsak hogy nem ingatták meg régi eszményében: *a vallás-erkölcsös magyar hazafiú* eszményileg megtestesült alakja felé való igyekezésben, hanem inkább megerősítették ebben. Neki nem kell az új nevelés célját kutatnia, megtalálja ezt eddigi múltjában. Ha mégis törekszik

egy mélyebb, szélesebb hatású, erősebb szántású, egyetemesebb köznevelés: új nevelés felé, a szót úgy kell érteni, hogy még tudatosabban akar munkálkodni a vallás-erkölcsös magyar nemzetnevelés eszményeért — és e munkájához segítő társakat kér.

Futólagos gondolkozással is belátjuk, hogy a hivatásos tanítón kívül igen sok nevelő-tényező hat a néplelekre.

A népet mindenki neveli, aki érintkezik, foglalkozik vele. Elsősorban ugyan a tanítót kell említenünk, aki legyen bármilyen rendű vagy rangú tanító vagy tanár, hivatásánál fogva minden tehetségét, erejét és pedagógiai tudását iskolájának adja. E legszorosabban vett hivatásos nevelő mellett — a hitvallásos iskolákban különösen — mindjárt a papot kell említenünk, aki lelkesíti hivatásának teljesítésében igazi nevelő. Ámde e két hivatásos nevelő mellett ott következik a nem hivatásos, alkalmi nevelőknek szinte végtelen sora. A jegyző, a bíró, az orvos, az állami rendet és hatalmat képviselő csendőr mind-mind neveli a népet az a kis tábort, amelynek körébe van helyezve. Ki tagadná a napilapok roppant nevelő hatását? E hatás lehet jó vagy rossz, de hogy a nyomtatott betű milyen nagy hatalommal beszél a nép lelkéhez, mindnyájan tudjuk. A mesterember is nevelő; ha a keze alá került ifjat nem neveli, csak mesterségének útjára-módjára tanítgatja anélkül, hogy a leendő mester erkölcsére is nevelné, előtte a leendő mester nevéhez fűződő erkölcsi követelményeket kitérná, nem érdemli meg mester nevét. A szülők, a testvérek, a rokonok, a felnőttek is mind nevelőleg hatnak a gyermekekre — sőt egymásra is. Még az iskola jó tanulói vagy rosszabb, vásottabb lelkei is nagy nevelő hatással vannak osztálytársaikra. A vásottak nevelő hatását nagyon sok tanító csak keserves és türelmes munkával tudja ellensúlyozni. Tanítványainkat és gyermekeinket az utca erkölcsé is neveli. Biz ez a nevelés — kivált a városokban — silány nevelés, de megvan.

Minék folytassuk a nem hivatásos nevelőknek szinte végtelennek látszó névsorát. A roppant nevelőhatású katonaság mellett még ott van a piac, a vásár, a színház, a mozi, a tánciskola, a téli és nyári mulatozások, az iskolai kirándulások stb. nevelőiskolája.

E nem hivatásos, alkalmi nevelőkhöz kell fordulnia a magyar nép hivatásos nevelőjének. Közülök munkatársakat kell szereznie a céltudatos munkához, hogy amennyiben rajtuk mulik, ne rontsák a hazafias és vallás-erkölcsös tanító nevelő munkáját, hanem inkább segítsék, támogassák és kiegészítsék. Minél többet nyerünk meg közülök az iskolában folyó nevelés-oktatást is irányító közös eszmének, annál könnyebb lesz a dolgunk, annál mélyebb szántású és termékenyebb a munkánk. Ha a falu hivatásos és alkalmi nevelői közt hiányzik a közös eszményben való egyetértés, vagy ha a nép szerencsétlenségére talán visszavonás és ellenkezés van köztük az irányító szempont körül: vergődés a tanító legjobb igyekezete, falra hányt borsó szavainak sok sok gyöngyszeme. Ilyen esetben a tanító szomorúan tapasztalhatja, hogy az iskolájából kikerült gyermekek egy-két év múlva őt meg sem ismerik.

Ha azt látom, hogy az iskolás gyermekek örömmel járnak iskolába, a surbankó fiúk meg az ifjak tisztelettel emelik meg a tanító előtt fővegüket, a nép nem egyszer tanácsért, útbaigazításért fordul tanítójához, akivel nyájas, egyetértő barátságban él a

pap, az orvos, a jegyző s a bíró is, de mindenki a faluban: örül a lelkeim. Azt mondom:

— Ime, ebben a községben megvan az egyetértés. Itt mindenki érzi és teljesíti a hivatását. A polgárok aprajának, nagyjának megelégedettsége, a hivatásos és alkalmi nevelők összhangja azt mutatja, hogy életüket, nevelésüket közös cél irányítja.

S mi ez az irányító, összefoglaló közös cél?

Nem is kell kérdeznünk, úgy is tudhatjuk.

Nem lehet más, minthogy *vallás-erkölcsös élet élnek és mindnyájan érzik, hogy a magyar haza jait.* Öntudatosan vagy kevésbé tudatosan látják a nagy, összefogó eszményt, de érzésben összetartanak, nincs köztük széthúzás. Így aztán közülök azok, akik világosan, tudatosan látják életcéljokat, hazafiúi hivatásukat és ebből eredő kötelezettségeiket, még ha nem hivatásos nevelők is, nagy nevelőhatással vannak társaikra, akiket könnyen nevelhetnek és magukkal vihetnek. A község hivatásos nevelőinek köztük könnyű dolguk van: mindenki támogatja törekvéseiket, senki sem rontja vagy zavarja erősebben vagy tartósabban munkájukat.

Amde mi jogon mondhatjuk, hogy ezt a megelégedett, összetartó kistársadalmat a vallás-erkölcsös érbe s a nemzeti összetartás tudata kapcsolja egybe?

Azért mondhatjuk, mert nem csupán a mai retentó világégés, hanem minden régebbi nagy világrázkódás, de a békés polgári élet tanulságai is azt bizonyították be, hogy békében, bajban, szerencsében vagy balsorsban mindig azok voltak erősek, boldogok, bajt kibírók és ha letiprottak, hát újra-éledők: akik erkölcsös életet éltek s akik a hazafiúi érzés megismeréséhez emelkedhettek. Ez az emberiség évezredeinek legnagyobb tanulsága. Szinte csoda, hogy folyton akadnak korok és társadalmak, akik erről megfeledkeznek. Amde azt látjuk, hogy nagy bajok idejében vagy bajok után, újra és újra «felfedezik» ezt a régi igazságot — és mint felfedezett kincset mutogatják.

Most is így történt. A világháború kitörése előtti időben nálunk is valóságos bábeli zűrzavart, csudálatos tartakúságot sokféleséget mutattak a nevelői eszményt hirdetőik. A természetes nevelés apostolaitól kezdve egészen a pedagógiai hasznosság elv és a «mindent csak játszva tanítsunk» jelszavasok iskolájáig minden valaha elgondolt pedagógiai iránylat hangosan agitált pedagógiai csodaköre érdekében. Eközben eljött a nagy erőpróba ideje! S most a legkomolyabb, legmélyebb tudású pedagógusok, a legerősebbnek bizonyult nemzetek elméi ismét a régi eszmény harangját szólaltatják meg. Ismét halljuk — idehaza is — hogy vissza kell térnünk a régiek által hangoztatott eszményekhez, a *nemzet-neveléshez*. Egyik legelőkelőbb pedagógusunk hirdeti, hogy a nevelés a jövő erkölcsileg tökélesebb nemzedékeért dolgozik s hogy a nevelést *eszmények* irányítják.

Megelégedéssel látjuk, hogy semmi zavaró hang se tompítja azok szavát, akik a háború után következő «új nevelés» céljául a *nemzetté nevelés* eszményét tüzik ki. Mi mindig efelé a cél felé törekedtünk: az igazi vallás-erkölcsös nevelés maga is mondhatnók egyengetője, segítője a nemzeti nevelés gondolatának.

A népnevelőt a háború sok feladat megoldása elé állítja. Most ne beszéljünk azokról a kötelességekről, amit annyi ezren a harctéren teljesítettünk s még teljesítünk. Most az otthonmaradottak munkájáról szólunk, meg arról a jövő munkáról, amit

majd akkor végzünk, ha a hadbavonultak is már mind otthon leszünk.

A népnevelő munkáját három nagy csoportra oszthatjuk: 1. a nem hivatásos nevelők közt is terjessze a vallás-erkölcsös magyar hazafiúi eszménye felé törekvés gondolatát s azon iparkodjék, hogy ezeket is hassa át a nemzetté nevelés gondolata; 2. az iskolában tegyen meg mindent, hogy a tanulókat s azok révén a szülői házat is komolysággal, bizalommal és nyugodt erővel átsegítse a végzettségük éveken; 3. merüljön pedagógiai gondolkodásba úgy, hogy ismerje meg tanítványait és tanulmányozza a népet, hogy számbavehesse, mit kell a háború után másként, jobban csinálnia, a gyermek s a felnőtt nép mely vonásait kell majd jobban ápolni vagy visszafejleszteni, gondolja meg községre körülmenyeit, ami szintén a jövő nevelés miatt szükséges. Az egyházmegyei tanítói gyűléseken ezeket szóba kell hozni, hogy az otthonmaradottak minél többen gondolkodzanak a jövő tennivalóinak a megállapításán és közös terv szerint mindannyian dolgozzanak azon, amit már most is meg kell tenniük.

«Jönnek a muszkák.»

Irta: Deák Antal.

Boldog emlékezetű Nogáll János, nagyváradi főszentelt püspök írja egyik munkájában:

«Három utálatosság van, melyek láttára erkölcsi undor ragadja meg a lelket: gyáva katona, hitetlen pap és szeméremvesztett asszony.»

No már igaz! Undorító dolog a *gyáva katona*; mert a katonának épen a bátorság a *sine qua non*-ja, s enélkül a katona félnadrág. Undorító dolog a *hitetlen pap* is, mert a papnak a hit a legerősebb fegyvere, tehát a pap — hit nélkül — csak zengő érc és pengő cimbalom. Hanem a három között mégis legundorítóbb dolog a *szeméremvesztett asszony!*

Jönnek a muszkák!

Mint a futótűz, úgy terjed a községben a muszkák érkezésének híre. Hiába, kevés a földmunkás, a fiatal gazdák messze távolban küzdenek a hazáért, tehát pótolni kell őket valahogyan. Azért jönnek a muszkák: majd ők fognak dolgozni a fávollévó gazda helyett, s ők fogják élvezni a magyar családok néha bolondulásig túlhajtott vendégbarátságát.

Hogy a vendégbarátság az orosz foglyok irányában sokszor kilép a helyes medréből — üsse kő! — legalább az ellenség ebben a tekintetben se mondhasson rólunk semmi rosszat, hanem az már mégis fürtelem, amit igen sok asszony elkövet a vendégbarátság érve alatt.

A muszkafogoly pár nap alatt behelyezkedik a fávollévó gazda jogkörébe: ő lesz a gyermekek «atyja», az asszony mellett a háznak feje. Az asszony engedelmes hódolója lesz az ellenségnek, a fogolynak és nem a meghódító parancsol ezután, hanem a meghódított.

A lapok — persze a hitetlen és közömbös lapok — megdöbbentő adatokat közölnek a magyar menyecske «lovagiasságáról».

— Hogy a muszka jön ki az orvosi vizitról, s szemérmes szemlesütéssel várja a menyecskeje.

A végtelenül hazatérő férj sok esetben bizalmas életben találja feleségét a muszka fogollyal...

Pestmegye egyik kisközségében történt, hogy az ily váratlanul hazatérő férjet feleségének «két orosz foglya» agyonütötte.

Ugyanebben a községben (Pr... falva más két orosz fogoly vigasztalt egy lovagias magyar menyecskét. Este a két orosz mulatott a körszobában — persze a nő pénzén — s a mulatozás vége verekedés lett:

— Ma enyém zsená! — mondja az egyik.
— Enyém ma zsená! — mondja a másik.

Mire a bicskak előkerültek a muszkazsebekből s lett óriási öldöklés.

Egy missziós atya — Pozsonymegyében — erről a dolgról értekezvén, köpött egyet. Ezzel fejezte ki a zsenák iránti becsülését.

De talán kellene valamely *radikális orvosság!*

Sokan megütözttek, mikor egy orosz tábornok, Czernovitznak, Bukovina fővárosának elfoglalása után, tizennégy bukovinai asszonyt kegyetlenül megbotoztatott, mivel az asszonyok balba mentek, miatt férjeik a hártéren küzdöttek a hazáért.

Milyen büntetést érdemelnek akkor ezek a mi magyar zsenáink, ezek a Nogáll püspök szeméremvesztett asszonyai?!

Kormányrendelet kellene a régi kor bélyegzővasának helyreállítására.

Az ilyen szeméremvesztett nőt meg kell bélyegezni, nem a homlokán (mivel e jómadarak a homlokukat kendővel, hajjal betakarják), hanem meg kell bélyegezni társadalmilag észrevehetően.

De különösen meg kell őket bélyegezni itt *erkölcsileg!*

Tanítók, papok, jegyzők, községi bírák és egyéb számottevő községi elemek, ha soha máskor nem tettük, de most tartsunk össze! Mikor kálvária az egész ország, mikor oly sok családi ház síralomháza: ne engedjék garázdálkodni ezeket a szeméremvesztett asszonyokat, hanem bélyegezzük meg őket!

Gyermekkorunk könyveiről.

Most, mikor a háború következtében egymástán oly városok neveivel, népekkel, országokkal találkozunk mindennapi újságunk rovatain, melyekről tán úgy lehet utoljára még tanulókorunkban olvastunk és fiatal jól működő fantáziánk egészen más képet alkotott róluk, mint aminőt most az újság nyomán újra elképzelünk, talán nem lesz érdektelen, ha ennek okát keresve (és meg is találva) egyet-mást írok gyermekkorunk könyveiről.

Könyvek forognak kezemen, hivatalomnál fogva. Pizskosak, rongyosak, szakadozottak meg díszkötéses, ragyogók, tiszták. Mindegy az. A törekvő gyermek, kinek szórakoztatója, tanítója, sőt tán egyetlen barátja a könyv, nem igen törődik azzal, vajjon kopott vagy cifra köntösben érkeznek-e meg hozzá várt kedvencei. Az óhajtasok — több ízben megfigyeltem — nem a külsőre, hanem a mennyiségre irányult, mondván: «csak minél többet». Amilyen hangon e pár szót kiejtik a gyerekek, szinte kételkedni lehet: gyerekekkel állunk-e szemközt? Ebben a pár szóban, hang és tekintetben épp úgy benne vagyunk mi *felnttek*, összes élnivágásunkkal, tudásszomjunkkal, kapzsiságunkkal és az örök ismeretlenhez vonzó kizsákosításunkkal, mint ahogy benne vannak ők: *gyerekek*, korunkat meghazudó balga érzésekben és tettekben. Szerintem nincs korhatár, mely pontosan megmondja: eddig vagy gyerek és innen felnött, mert életünk bármely szakában egyformán vagyunk mi gyerekek és felnöttek, lévén e két kor átszöve ezer és ezer olyan szállal, mely viszáson van

beillesztve. Tartozván az egyik ide, a másik amoda... Mi nem igen változunk, maradunk legtöbbször annak, aminek születünk, gyarló embereknek. Sem többnek, sem kevesebbnek. Játék komolysággal kis korunkban és komoly játékkal nagykorunkban. Környezetünk azonban szinte naponként cseréli képét. Új meg új tényezők jönnek életünkbe, mint hogy eltűnnek mellőlünk a múlt napok. Ma ezt adjuk cserébe, holnap azt, az újert az ismeretlenért. Ma még meséket olvasunk, Robinsonokért rajongunk, holnap már csak regény, komoly leírás érdekel meg-tömvé pontos számadatokkal. Mentől tovább olvasunk, észrevesszük, hogy az előbbi kor illuzióit teszik tönkre bennünk ujonnan jött könyv-barátaink. Mélán, elgondolkozva támad föl bennünk a kérdés: vajjon melyik volt rosszabb? Az-e, melyik hamis képet adott élénk, vagy ez, mi oly ridegnek tünteti föl az életet? Azok a képet színnel élénkítették, ezek a fehéret is szürkévé teszik. *Vajjon mi okból?* Helyes-e, hogy a gyermekkézbe szant könyv túlzottan idealizál? Én azt hiszem: nem! Vegyük csak sorra őket!

Azok a könyvek, melyek a történelemből merítik tárgyukat, a hősről igen gyakran olyan képet festenek, minő az soh'sem volt, mert földi ember ritkán viszi arra a tökéletességre, amit neki az író tulajdonít. Szébb, főnségesebb az így, de legkevésbé sem — emberi, hisz tudvalevő, mi emberek mennyire telve vagyunk hibával, melytől nem mentes a legnagyobb lángelme sem! Hogy elámul a tanuló későbbi évek múltán, ha ő épp az olvasmányok révén idealista lett, szívben lélekben egyaránt és kilépve az életbe egy Don Quixote alak, ki eszményképeit csak képzeletében találja meg, de a valóságban soha, vagy nagyon ritkán. Mennyi keserves csalódásban van része, míg a mindennapi élet tapasztalása helyreállítja a realis egyensúlyt, mit épp a gyermekkorú könyvek idealizálása billentett félre. De ha nézzük a főbbi tárgykörből vett könyveket, ott is láthatjuk, mily diadalmasan dominál a mindent megszépítő hamis idealizmus. Sok idegen ország fiáról, kirkól mi felnttek positive tudjuk, hogy lusták, felületesebb és telve sok más olyan tulajdonnal, mit mi Európa nemzetei legkevésbé sem szoktunk erényes fogalom alá foglalni, mért kell az, hogy a tanulók ezekről épp oly szent fogalmat nyerjenek, mint az olyan nemzetek fiáról, akik ezt valóban meg is érdemlik? Elhiszem, hogy az az író meseszövéseivel kellemesen összevág, miszerint a főhős körül csoportosuló sokszor színes embercsapat szinte kiabálóan telve van jótulajdonokkal, mert így könnyebb a hősnak a sok csodás kalandon minden nagyobb baj és *lelki küzdelem* nélkül végig menni, de sehogy sem vág össze azzal az elvvel, hogy könyvek által a gyermek jövőndő karakterének, boldogulásának és ismeret-szerzésének vesse meg az alapját, mert gyakran hamis kép az, amit az író a gyermek elébe ad. Egy csalogató, messzetünő délibáb, mely felé hiába megyünk toldva évet év után. Míg szerzetesfölk és leáldozik a gyermekkor búbájós napja és ezzel tűnik el a sok csalfa kép is, mi lelkünkben támadt a könyvek nyomán, miről már rég hittük, hogy tulajdon kincseink! És ime: Gyermeklelkünket átfogó káprázat volt, semmi több, mert hiszen a főhősök kéletes jellemét hiven követni lehetetlen! A sok kaland, célhoz jutás, siker csak mesében olvasva könnyű, de az életben bizony minden lépés, mit akár saját akár más érdekében teszünk, sokkal fájdalmasabb, nehezebb és nagyobb lelki küzdelemmel

jár, mint ott, valahol a legveszedelmesebb kaland az idegen világ — meséiben. Sok könyvben nincs semmi útmutatás a jövő élet nehézségeihez, nincs egyéb, mint a gyermekelmével játszadozó, csupán szórakoztató színes buborékok mik szétfoszlanak és az elmében vajmi kevés az a nyom, amit hátra hagynak. Ismeretszerzés? Arról igazán jobb nem is beszélni, amit az úgynevezett «Ifjúsági olvasmányok» révén legtöbbször nyerünk — persze tisztelet annak az igazán kevés kivételnek. — Igen ismerteket szerzünk a könyvekből, de milyen alakban! Az író — magam olvastam — olyan tulajdonságokkal ruház föl egyes népeket, szépségekkel egyes országokat, minövel azok soha, de soha nem dicsekedhettek! És mi, ha személyes tapasztalatunk mást nem bizonyít, tán hol-
 tig megmaradunk családunk hitünkben, amibe ifjúkori olvasmányunk ringatott. Innen van az, hogy most háború alkalmával még bennünket, felnőtteket is családás ér, egyik vagy másik országra nézve. És szinte csodálkozunk, hogy hittünk eddig róla ennyi szépet? Ezért mondom, kár az ifjúsági olvasmányokat megtölteni annyi valótlanossággal, képzeleti tartalommal. Vegyük csak mily helyrehozhatatlan hibát okoz ez annál a tanulónál, melyik iskoláit a hat elemivel végzi. Eddig olvasott egy és mást az iskola jóvoltából, azután pedig nem vagy nagyon ritkán olvashat. A gyermekelme nem tud itélni úgy mint a felnőtt és a képek, mit a könyvekből nyert, valódiak gyanánt maradnak meg emlékében! És ő hiszi ezeket tántoríthatatlanul. Nem hinném, hogy akadna egy is olvasóim közül, kinek ne lett volna alkalmja meggyőződni arról, hogy ezek az emberek mily csökönyösen ragaszkodnak az így szerzett hamis eszmék és fogalmakhoz! Tévedéseik beláttatása velük — lehetetlen! Ezért mondom, sok kárt tesznek az ifjúsági olvasmányok, többet, mint amit használnak. Ezek ellen a tanítónak elsősorban kötelessége a védekezés azzal, hogy tanulója olvasmányaira felügyel — már amennyire lehet — és a könyvek közül mindazt, ami értéktelen, gyermek kezébe nem adja, legyen az bármily elfogadott kedvence is a kis világnak. De sokat tehetnek még a — kritikusok is. Az oly ifjúsági könyvet minek nincs pedagógiai vagy művészi bece, egyszerűen száműzni, lehetetlenné kellene tenni!

A XX. század sápadt, túlérzékeny, túlideges és szellemének korárettségével korát meghaladó gyereket, hány családostól lehetne megkímélni, ha megszabadítanók olyan könyvektől, melyek idegeire pályáznak. Emellett a nevelés folytán sok kiferdült gondolkodást lehetne helyreigazítani a jól megírt könyvekkel!

Homolya Ilona.

Az élet művészete.

Ki az igazi művész?

Művész az, akinek van és tud is adni. Lehet valaki a pénznek is művésze: ha az, amennyije van sohasem kevés neki és tud belőle adni úgy, hogy abból öröm és szépség és boldogság fakadjon. Lehet valaki a színek művésze. Lelkében képek élnek és meg is tudja rögzíteni őket úgy, hogy másoknak gyönyörűséget okozzanak. Lehet valaki az eszmék és ritmusok művésze, lehet valaki a hangok művésze és — lehet valaki az élet művésze.

Ki az élet művésze?

Az, akiben van élet és aki életét ébreszt másokban. Az, akinek kezében az élet anyaggá válik, melyet

ő maga gyúr, alakít, fest, beállít, megvilágít, amit ő maga hangol, harmonizál, orchestral. Az, akiben nem fogyatkozik meg az élet akkor sem, ha csapások és szenvedések érik, akkor sem, ha kemény áldozatokat kell hoznia, akkor sem, ha túlekednie kell a kenyérharcban. Az az élet művésze, akiben úgy felgyűl az energia főlöleg, hogy abból tud másnak is adni: felegyenesíti azokat, kiket a nehéz körülmények meghajlítottak, kezét nyújt azoknak, kik bátoratlan lépésekkel megindulnak az élet felé, harmóniát teremt a háborgó lelkekben, mindenütt örömet, szépséget, boldogságot kelt, mert művész, az életművésze.

Igaz, hogy megindulhatunk Diogenessel lámpával kezünkben, «keresni az életművészeket.»

Olyanokat, akikben van élet, olyanokat még csak találunk. Találunk az élet mindenféle körülményei között, de találunk különösen a tanítóság körében.

Hiszen a legtöbb tanító küzd anyagi gondokkal, küzd az emberek nemtörődömségével, küzd a gyermekek indolentiájával. Sokszor beteg testtel, sokszor fáradt idegzetten, de helyt áll, usque ad mortem.

Derek ember, hűséges harcos, de — nem művész. Miért nem?

Mert nem tudja átadni azt, ami benne van. Tanít, oktat, jutalmaz, büntet és még sem képes egy olyan generációt nevelni, amilyent ő önmagától elvárna. Embertársaival való érintkezése, tanítványaihoz vetett bizalma csak félreértést, keserű csalódást hoz magával.

Miért?

Mert nem elég, hogy hasson ránk a tárgyak színe és alakja, hanem értenünk kell a rajzolás és festés technikájához is, ha festőművészek akarunk lenni, nem elég lelkiünkben átérezni a dissonanciák bugását és a harmoniák szépségét, hanem meg kell tanulnunk valamely hangszerrel bänni, ha zene-művészek akarunk lenni.

Nem elég felfogni és átélni a nagy eszméket, hanem meg kell tanulnunk a nagy életre való nevelés technikáját, ha — életművészek akarunk lenni.

Ennek a technikának épen úgy megvannak a maga alapvető igazságai és épen úgy megvannak apró — de soha szem előtt nem tevesztendő — mesterfogásai, mint minden művészetnek.

E technika elsajátítására szolgál az a könyv, mely most jelent meg a Szociális Missziótársulat kiadásában másodszer, Foerster tanár világhírű könyve: «Az élet művészete.»

Ha valakinek, úgy elsősorban a tanítóságnak ajánljuk ezt a könyvet, mert a tanulóknak mérhetetlen hasznára szolgál, de egyúttal oly könnyebbé teszi a tanítónak, hogy hatásaiban hozzá hasonló könyv nincs a pedagógia könyvtárak polcain.

A könyv a Szociális Missziótársulat Irodalmi Bizottságánál (Budapest, Gizella-tér 3. sz.) és a Szent-István-Társulatnál kapható. Ára 3 korona.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Csakis a legjobb ifjúsági könyveket szabad a serdülő gyermekek kezébe adni s erre különösen vigyáznunk a vizsgái jutalomkönyvek megválasztásánál, ahol az arra hivatottakat sokszor megtevesztheti az ügyes és lelkiismeretlen reklám, mely kizárólag a könyvek olcsóságával és csinos külsejével igyekszik hatni az avatatlanra, míg a fődologról: a tartalomról,

mélysegesen hallgat. Hogy a tévedés kikerültessek, olvasóink figyelmét felhívjuk a *Szent-István-Társulat*-nak lapunk mai számban közzétett vizsgái jutalomkönyv hirdetésére.

A Kis Pajtás legújabb száma üde, hangulatos, színes, mint a tavasz, melyet ünnepel és vidám, jókedvet hirdet. *Kozma Imre* Téliapó és Tavaszka cím alatt a természet csodás erőiről mesél. *Gombos Albin* Magyar Zászló alatt Afrikán keresztül vezet érdekes naplója képesen. *Kis Pipin* tábori levele érdekes apróságokat mond el a tábori életéről. *Az óriás barlangja* egy engedetlen fiú rémes, de tanulságos almat mondja el. Egy alkalmi szindarab: *Piros tojások*, nagyban emeli a lap érdekességét. *G. Miklós* *Ilona* Halászek Marikájának megható történetét folytatja. A lap egész évi előfizetési ára 4 korona. Ingyen mutatványszámot kívánatra szívesen küld a kiadóhivatal. Budapest, VII., Damjanich-utca 50.

HIREK.

Negyedik hadikölcsön. A magyar királyi Kormány újból a magyar nemzethez fordul. Felhívja Magyarországi lakosságát, hogy bocsássa rendelkezésére felesleges tőkéit. A hazafias magyar tanítószagra ezúttal is fontos szerep vár. Láttuk a múltban is, hogy a hazafias magyar tanítószág volt az, amely beoltotta a népbe azt az immár kötelességévé vált tudatot, hogy minden polgárnak erejéhez képest támogatnia kell az államot céljainak biztos elérésében. Ezt a hazafias feladatot rójjá le minden magyar tanító a negyedik hadikölcsön sikere érdekében. A magyar kir. kormány a háború körül felmerült szükségletek fedezése céljából 6%-os járadékkölcsönt és 5½%-os 1926. év június 1-én 100%-kal visszafizetésre kerülő kincstárjegyeket bocsát aláírásra. A 6%-os járadékkölcsön aláírási ára minden 100 K névérték után 1916 május 5-ig 97.20 K, azontúl 1916 május 23-ig 97.50 K. Az 5½%-os kincstárjegy aláírási ára 1916 május 5-ig 91.90 K, azontúl 1916 május 23-ig 92.20 K. A 6%-os járadékkölcsön kötvényből 50 K-tól felfelé bármily összeg jegyezhető. Az 5½%-os kincstárjegynél a legkisebb jegyzendő összeg 2000 K.

Felvétel tanítóképzőbe. Akik az esztergomi érseki róm. kath. tanítóképző első évfolyamára felvétetni kívánnak, az igazgatósághoz címzett kérvényekkel folyó évi június 30-ig írásban jelentkezzenek. Felvehetőek oly ifjak, akik a 14. évet már betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek, ha — a tanítói hivatáshoz szükséges erőteljes, ép testet, normális szellemi képességet, jó zenei hallást (egy adott magasságú hangot tisztán és könnyen visszaadni tudnak) orvosi bizonyítvánnyal igazolnak; ha a latin gépies olvasásban gyakorlottak; ha a gimnázium, reál vagy a polgári iskola negyedik osztályának sikeres elvégzését nyilvános iskolai bizonyítvánnyal, — korukat és vallásukat keresztlevéllel igazolják. Felvehető 30, legföljebb 40 növendék. Az intézettel kapcsolatos tápintézetnél (ingyen ebéd és vacsora) a jövő tanévre tíz hely üresedik meg, melyekért ugyancsak június 30-ig, külön kérvényben kell folyamodni. E kérvény a bíboros hercegprímás úr Ó Főmagasságához címezve, szintén az intézet igazgatóságánál nyújtandó be. Melléklendő a szülők vagyoni állapotát, a családtagok számát, valamint a családfő polgári állását feltüntető hiteles bizonyít-

vány. — **Tanítók gyermekei előnyben részesülnek.** Mind a felvételtől, mind a tápi adományozásról a kérvényezőket az igazgatóság július 31-ig értesíti. A felvétel csak akkor válik véglegessé, ha a felvettek az intézet igazgatói irodájában a szülő vagy annak helyettese kíséretében szeptember elsején megjelennek és a megtartott orvosi vizsgálat alkalmának találja őket. A szeptemberi beiratások alkalmával első éveseket csak abban az esetben veszünk fel, ha a június hó 30-ig jelentkezők a létszámot be nem töltötték. Esztergom, 1916 április 11. *Az igazgatóság.*

A háború tanítója. Meghatva és csodálattal olvasom egyik buzgó kollégám kezeirását egy barsvármegyei község — korcsmajában. Hogy-hogy?!... Mi dolga ott az Ön tollának? — Olvasom az írást: *Figyelmeztetés!* Erősen meghagyom, hogy az alábbiaknak semminemű szeszest italt adni nem szabad! (Egy csomó név.) N. N. tanító. — Könnyű volt megtudnom, hogy a névsor a község erkölcsi tüködarabja. A háború a küzdőterekre vonta a családfőket. A családi nevelést nélkülöznie kell a falusi ifjúságnak. Az anya keresete után jár: nincs ideje, alkalmi gyermekeinek erkölcsét őrizni. A nevelésnek összes terhe az iskolába torlódik. A tanító tehát nemcsak a pedagógust, hanem az apát, a családot is pótolja. Most — háborúban — kétszeres a feladata: ellátni az iskolát és helyettesíteni a családot. De nemcsak a családapa írást olvassuk a fenti *Figyelmeztetésben*, hanem a rendőrt is. Hiszen fölösleges hivatkoznom arra a szomorú tényre, hogy a háború vetőmagja a szülői felügyeletet nélkülöző ifjúság elzüllesének. A tanítószág legerősebb eleme a harctereken ontja vérért. Az itthonmaradottak helyettesítik őket, hogy a nemzet jövő nemzedéke testileg és erkölcsileg az iskola nevelése által erősödjék. Eseteket tudnék felhozni, hogy egyes falvakban tervszerű tolvajbandák alakultak a falusi 15—16 éves fiúk között. Szó sincs róla: a városi életben béke idején is hallottunk ilyenekről. De most a falvak ártatlan, érintetlen ifjúsága is úzi ezt a városi divatot! S ha valami megállítja árván maradt ifjúságunkat a romlás útján, az nem egyedül a tanítók által ápolt, dédelgetett erkölcsi belátás lesz, hanem a szűkszavú szigor. A tanító — mint rendőri hatóság — most már aktuális fogalom. Legyünk résen és vállaljuk magunkra a törvényes tényezők terhének egy részét. Vonuljon a szép magyar ifjúság szeretetünk, hivatásunk miliőéből az életbe, ezért ha kell, rendőri parancssal mentsük meg őket az erkölcsi haláltól. A győzelmesen visszatérő apák hálája fogja jutalmazni atyai szigorunkat. *Vándor Károly.*

TÁJÉKOZTATÓ.

Ifjúsági ünnepély tartandó a Kárpátok jelentőségének méltatására. Kivonat a szatmáregyházmegyei V. körlevélből. A vallás- és közokt. miniszter úr f. évi 30000/VI.—a. ü. o. szám alatt valamennyi kir. tanfelügyelőséghez s főigazgatóságához a következő rendeletet intézte: «Késő nemzedékek előtt is emlékezetes lesz az 1914—15. esztendő, amikor az ellenség tömérdek hada hazánk közét szerzett és századok viharai között híven megtartott szent földjére is benyomult, mérhetetlen pusztulást és szenvedést okozva, ameddig eljutott. Vitéz seregeink és ezer éve hűséges őrizők: a Kárpátok bérci tartották vissza az ellenséget abban, hogy édes hazánkon keresztül gázoljon és szolgaságba hajtsa, nyomorba taszítsa országunkat. Végtelen hálával tartozunk ezért seregeinknek,

de mérhetetlen a hálánk és részvételjes szeretetünk a Kárpátok hegyoldalain és völgyeiben elterülő, az ellenség által feldúlt falvakat lakó polgártársaink iránt is. Most tanultuk csak megismerni igazán, hogy e hegyek és bércek olyan természetes határai hazánknak, melyek felé a biztosság teljes érzetével tekinthetünk. A mai nagy időkhöz méltó azért, hogy amidőn jövő boldogulásunkért naponta véres áldozatokat hozó nemzetünkéről és hadseregünkéről megemlékezzünk, fordítsuk szemünket a Kárpátoknak vérről áztatott hegyei-völgyei felé is, melyek természetadta helyzetüknél fogva oly nagy mértékben támogatták vitéz seregeinket az ellenség viszárvérében, de amelynek közvetlen vidékén lakó polgártársaink az ellenséges betörések csapása alatt oly sok és emberföltötti megpróbáltatásoknak voltak kitéve. E megdondolástól vezéreltetve, a tanuló ifjúságban a haza földjének és ezáltal különösen a Kárpátok iránti szeretet és hálaérzet ápolására kívánok alkalmat nyújtani lelkes tanítóinknak és tanárainknak, amidőn elrendelem, hogy folyó évi május hó 1-én, délelőtt 10 órakor az összes elemi és ismétlő népiskolákban stb. a Kárpátok nagy — a most dúló világháborúban igazolást nyert — jelentőségének méltatása érdekében a tanuló ifjúság számára ünnepély tartassék. Megengedem, hogy ez alkalommal, az ünnepély után közvetlenül a tanuló ifjúság és a résztvevő közönség tettekben nyilvánuló áldozatkész hazaszeretetének kifejezhetőse, a Kárpátoknak hazánk védelmében elpusztult falvai javára gyűjtés rendeztessék. Az ünnepélyre, melynek programját a Himnusz, az iskola tanítója, tanárja vagy igazgatója részéről megtartott alkalmi beszéd és a Szózat előadásában állapítom meg, nemcsak az iskolai, hanem a helybeli egyházi és világi hatóságok és a nagyközönség is alkalmas módon meghívandók. A gyűjtést egy vagy két-tanítós iskolában a tanító és a gondnoksági, iskola-

széki elnök együttesen végzik; többtanítós iskolában, valamint minden más egyéb tanintézetben az igazgató elnöke alatt működő 2—3 tantestületi tagból álló bizottság intézi. A tanuló ifjúságnak, valamint a megjelent közönségnek teljesen önkéntes adományai közvetlenül az ünnepély a gyűjtés után, még aznapon (május hó 1-én) késedelem nélkül postára adandók azon a postai befizető lapon, amely a Néptanítók Lapja folyó évi április hó 20-án megjelenő számának mellékleteként fog minden iskolához, tanintézetbe megküldetni.

Felhívom az iskolaszéki elnök urakat, hogy a fenti rendelet szerint gondoskodjanak az ünnepély megtartásáról. Az ünnepély lefolyásáról s a begyűlt összegről az egyházmegyei hatósághoz és az illetékes királyi tanfelügyelőséghez az ünnepély megtartásától számított két napon belül tegyenek jelentést. Az adományok ugyanakkor a miniszteri rendeletben jelzett postai befizető lapon küldendők be. Az ünnepély napján az iskolai tanítás délelőtt 10 óráig rendszeresen megtartandó.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEL.

B. L. Intézkedtem. — **V. J.** A prospektust a Kath. Tanítók Üdülőházára vonatkozólag elküldtem. Jelentkezni már most is lehet. — **B. J.** Kérje ismételten a fentartótól. — **T. K. Ujbánya.** Az iskolaszéknek jelentse a dolgot. Az elnök adja meg a vizsgálati engedélyt és ő tüzi ki, hogy mikor tartandó meg a vizsgálat. — **V. K.** Közöttettük. — **M. F.** Az eljárás szokatlan, de ha lényegében nincs a vélemények között különbség, most, midőn oly nehéz napokat élünk, legjobban cselekszünk, ha a béke üdvéért a megnyugvást tanúsítjuk. Egyébként kérjen eljárásához tanácsot az illetékes egyházi főtanhatóságtól. — **T. Szepetnek.** Könyvét ismertetjük.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK.

Egri érseki megye.

Az **ibrányi** (Szabolcs m.) róm. kath. elemi népiskolához egy rendes tanítói állásra pályázatot hirdetek. Javadalma: az egyházközségtől 100 kor. és míg a lakás felépül 240 kor. lakbér, a többi államsegély. Kötelessége a díjlevél szerint. Pályázati határidő **május 15.** Állását szept. 1-én elfoglalni tartozik. Pályázhatnak okl. tanítók és tanítónők. Pályázati kérvények Kótajba (Szabolcs m.) **Dr. Demeter István** lelkész, isksz. elnökhöz küldendők. 165 1—2

Vencsellői (Szabolcs m.) róm. kath. kántortanítóságra pályázat hirdettetik. Határidő **május 10.** Énekpróba május 25-iki meghívásra d. e. Jövedelme: 16 kat. hold szántó, circa 30 köből párbérgabona megfelelő pénzzel, fadeputatum 64 kor., 2500 lélek után stóla, a községtől 104 kor., államsegély, lakás. Kötelessége: kántortanítói teendők, énekkoktatás, lélekösszeírás, párbérlajstrom elkészítése. Állomás elfoglalandó júl. 1. Vasút, posta Helyben. **Iskolaszék.** 169 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Turóczremetei róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Polit. és urb. községtől 355 kor. Uradalomtól 121 kor. Stóla 100 kor. (Mellékes jövedelem is.) 8 öl bükkfa 80 kor. Szalma, szántó, offera 22 kor. Államsegély 523 kor. Orgonálás 50 kor. Lakás, kert. Német nyelv ismerete szükséges. Terminus **május 20.** **Iskolaszéki elnökség.** 163 1—1

Kassai egyházmegye.

Vehéczi (Zemplén m.) róm. kath. iskolához a háború végéig helyettes kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetése a szorgalmi időre havi 80 kor. Pályázhatnak tanítónők is. **Iskolaszék.** 149 2—2

Szepesi püspöki megye.

Liptószentmihályi róm. kath. kántortanítói állomásra **május 23-ra** pályázat hirdettetik. Törvényes tanítói fizetés államsegéllyel és kántori 160 kor. Háromszobás lakás és minden melléképülettel kis gazdaság és kerttel. Okl. nőtanítók is pályázhatnak. Az állomás azonnal elfoglalható. Tót nyelv ismerete kívántatik. Pályázatok május 22-ig a liptószentmihályi plébániahivatalhoz u. p. Liptó-Tepla beküldendők. 166 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A **felsőszemenyei** (Zala m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalom: törvénytörvény szerinti kántori járandóság: 830-35 kor., tanítói járandóság: 1089-35 kor. Kérvények **május 9-ig** bezárólag a felsőszemenyei plébániahivatalhoz küldendők. Kántori próba és választás május 10-én d. e. 10 órakor tartatik. Utazási s egyéb költség nem térítettik meg. Nyelv magyar. Az osztálytanítói állás is nyugdíjazás folytán a tanév elejéig betöltve lesz. 168 1—1

A **mikefai** (Zala m.) róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma: Mikefa községtől segély címén 75 kor. Föld és rét haszonbér készpénzben 50 kor. Fajárandóság címén 100 kor. 508 □öl szántóföld haszonbérére 20 kor. A hitközségtől 39 kor. Államsegély 716 kor. Rendes lakás házikerttel. Nők is pályázhatnak. Választás **május 1-én.** Kérvények a plébániahivatalhoz intézendők. Nova. 161 1—1

A **létéri fiökközség** róm. kath. népiskolánál megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdetek. Javadalmazása: kétszobás lakás hozzátartozó helyiségekkel, 8-250 kat. hold szántó és legelő (kat. tiszta jöv. 37-82 kor.), továbbá 7 hl. buza és 7 hl. rozs természetben; készpénzben: hitközségtől kertilletménnyel 150 kor., fapénz

30 kor. (A tanterem fűtésére fa külön jár természetben). Fizetésekiegészítő és tandíjkárpótló államsegély 520 kor. Stóla átlag 14 kor. Kötelességei a törvény alapján díjlel szerint. Pályázhatnak németül tudó, kántoriakat előlato férfi és nőtanítók. *Apr. 30-ig* a kérvényeket kellő felszereléssel címekre kérem. *Könczöl Antal* róm. kath. isksz. elnök, Kupfalva u. p. Pörgölény. (Vas m.)

162 1-1

A kukméri (Vas m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetése: tisztességes lakáson és járulékaik felül terményekben, szolgálmanyokban és készpénzben 664 kor. érték a hitközségtől, a többi államsegély. Határidő *szept. 1.* Német nyelv ismerete kell. *Róm. kath. iskolaszék.*

167 1-1

Tiszteletteljesen kérem kartársaimat, méltóztassanak — akár készséges viszonzószolgálatom fejében is — közölni velem oly nagyobb helyen üresedésben levő, vagy üresedésbe jövő róm. kath. kántori (vagy kántortanítói) állást, hol a kántorságban, ének és zenetanításban (hegedű és zongora) továbbá társadalmi és kulturális téren mostani állomásomnál is szélesebb működési-kört találhatnék. Természetesen nyilvános pályázásra gondolok. Szíves megkeresésre kimerítően válaszolok, esetleg személyesen is bemutatkozom. Levelet a következő címre kérek: *Krausz Mária* urhölgy, Budapest, Hársfa-u. 29. f. a. 6. 164-1

A nagyszombati elemi tanítónőképzőintézet I-ső osztályába a következő 1916/17. iskolai évre felvételért folyamodhatnak 14. életévüket betöltött olyan leányok, kik a polgári- vagy felsőbb leányiskola, vagy a gimnázium négy alsó osztályát sikerrel végezték. Felvételi vizsgálat nélkül, de pályázati kérvények alapján történik a felvétel. A felvételi kérvényhez a következő okmányok csatolandók: 1. Születési anyakönyvi kivonat. 2. Iskolai bizonyítvány a megelőző iskolai évről s az idei első félévi értesítő. Az évvégi bizonyítvány június 30-ig feltétlenül beküldendő. 3. Orvosi bizonyítvány a folyamodónak a tanítói pályára alkalmas voltáról. A kérvényben kiteendő, hogy bennlakó vagy bejáró akar-e lenni a növendék.

Bennlakási havidíj 45 kor. A kérvényeket az intézeti igazgatósághoz *június 15-ig* kell benyújtani. A felvétel július első napjaiban lesz elintézve, miről az érdekeltek azonnal értesítést nyernek. A II., III. és IV. osztályba szintén vehetők fel új tanulók, ha kimaradás folytán hely üresedik. A bennlakásról prospektust szívesen küld az igazgatóság. *Dr. Bilinszky Lajos* tanítónőképző-intézeti igazgató.

Német egyházi énekek.

Virágvasárnapi és nagypénteki passió 30 fillér, 17 ének virágvasárnapra, a nagyhétre és husvétra 30 fillér. Utóbbiakhoz orgonakiséret egy korona.

158-1

WÉBER JÁNOS kántor, Temesszépfalu.

Cseh István

orgonaépítő-cég Eger.

Kovács János - utca.

Elvállal mindennemű

orgonaátépítést, javítást, tisztítást és hangolást az ország bármely részében lelkiismeretes pontossággal, mérsékelt árban.

131-7

Stampay

ének- és imakönyve háborús

énekekkel bővítve, félévszon-

ban 50 fill., egészvászonban

70 f., bőrkötésben netto 3-60 K. Tízre egy ingyen. Kötés ingyen, kötve 50 fill., **Köbölkuton**, Esztergom megye. A Stampay Miklós-féle **Köszöntőkönyvecske** nem nálam kapható, hanem öcsémnél Nógrád-kisterenyén, 1 db frco 20 fill., 12 db 2 kor. 783-14

Vizsgai jutalomkönyvekül ajánljuk a következő jeles ifjúsági olvasmányokat:

Uj Magyarország. Ifjúsági regény. Irta **Blaskó Mária.** A világháborús ifjúsági irodalom legszebb műve. Ára 4-80 kor.

Tábortűz. Kiss Menyhért hazafias költeményei. A leglelkesebb ifjúsági olvasmány. Ára 3 kor.

A magyar nép hősei. Irta **Huszár Károly** orszgy. képviselő. A világháborús magyar dicsőség leggyönyörűbb emlékkönyve. Ára 1-20 kor.

Az összes ifjúsági könyveket tartalmazó jegyzékét szívesen megküldi a

Szent-István-Társulat

könyvkereskedése Budapest, IV., Kecskeméti-u. 2.